

LIETUVOS RESPUBLIKA

NACIONALINĖ SVEIKATOS TARYBA

2025

*Veiklos
ataskaita*

Teikiama Lietuvos Respublikos Seimui

vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymo 67 straipsniu

Vilnius · 2026

Turinys

I

Bendroji informacija

Teisinis pagrindas, misija, organizacinė struktūra, Tarybos sudėtis

---

II

Posėdžiai ir renginiai

Penki posėdžiai 2025 m. ir metinis pranešimas Seimui rugsėjo 18 d.

III

Sveikatinimo veiklos vertinimas

Pasiūlymai, rekomendacijos ir gauti atsakymai

IV

Aktualus sveikatos kontekstas

Lietuvos visuomenės sveikatos rodikliai ir iššūkiai

V

Kita veikla

Bendradarbiavimas, komunikacija, atstovavimas

VI

Kadencijos apibendrinimas

2021–2025 m. kadencija ir naujos sudėties pradžia

SKYRIUS

Bendroji informacija

Pagrindiniai Nacionalinės sveikatos tarybos veiklą reglamentuojantys dokumentai, paskirtis, misija ir organizacinė struktūra

TEISINIS PAGRINDAS IR MISIJA

Nepriklausoma sveikatos politikos balsas

Seimui atskaitinga sveikatos politikos vertinimo ir formavimo patariamoji institucija

“

Stebėti visuomenės sveikatos pokyčius, aiškintis jų priežastis ir, vadovaujantis moksliniais įrodymais bei tarptautinių sveikatos organizacijų rekomendacijomis, teikti pasiūlymus dėl situacijos gerinimo.

— Tarybos misija (Nuostatai)

PAGRINDINIAI VEIKLĄ REGLAMENTUOJANTYS DOKUMENTAI

LR Konstitucija

53 straipsnis – valstybės rūpinimasis žmonių sveikata

Lietuvos nacionalinė sveikatos koncepcija

Sveikatos sistemos strateginis dokumentas

LR Sveikatos sistemos įstatymas

67 straipsnis – Tarybos paskirtis, sudarymas, funkcijos

LR Seimo 2021-06-17 nutarimas Nr. XIV-404

Nacionalinės sveikatos tarybos nuostatai

LR Seimo 2021-09-30 nutarimas Nr. XIV-544

Tarybos narių paskyrimas 2021–2025 m. kadencijai

PAGRINDINĖS FUNKCIJOS

Ką Taryba veikia

Šešios pagrindinės funkcijos pagal Sveikatos sistemos įstatymo 67 straipsnį

Vertinimas

Teikia išvadas dėl Nacionaliniame pažangos plane numatytų sveikatinimo veiklos strateginių tikslų

Analizė

Analizuoja ir vertina sveikatinimo veiklos pažangos uždavinių įgyvendinimo eigą

Teisėkūra

Teikia išvadas ir pasiūlymus Seimui dėl įstatymų ir kitų teisės aktų projektų

Konsultavimas

Teikia nuomones valstybės ir savivaldybių institucijoms valstybinės sveikatos politikos klausimais

Telkimas

Telkia asociacijas viešoms diskusijoms svarbiausiais sveikatos politikos klausimais

Atskaitomybė

Kasmet atsiskaito Lietuvos Respublikos Seimui už vykdytą veiklą

ORGANIZACINĖ STRUKTŪRA

Tarybos sudėtis ir kadencijos pokytis 2025 metais

Pagal LR Sveikatos sistemos įstatymo 67 straipsnį – 15 narių, ketverių metų kadencija

2021–2025 m. KADENCIJA

Pirmininkas: prof. Algirdas Utkus

Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto dekanas

SUDĖTIS · 15 narių

- 3** Savivaldybių bendruomenių sveikatos tarybų atstovai
- 6** Mokslo ir studijų institucijų, nerengiančių sveikatos priežiūros specialistų, atstovai
- 3** Asociacijų, vienijančių sveikatinimo veiklos srities asmenis, atstovai
- 3** Mokslo ir studijų institucijų, rengiančių sveikatos priežiūros specialistus, atstovai

2025-11-13

NAUJOS SUDĖTIES TARYBA

Pirmininkas: prof. Dainius Jatužis

Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto dekanas (nuo 2022 m.)

REIŠMINIAI ĮVYKIAI

- 2025-06-19** Seimo SRK paskelbė kandidatų teikimą
- 2025-11-13** Seimas patvirtino naują NST sudėtį (86 balsai už)
- 2025-11-13** Laikinais pareigais eiti pavesta R. Noreikienei
- 2025 m. gruodis** Pirmininku patvirtintas prof. D. Jatužis

TARYBOS SUDĖTIS · 2021–2025 m. KADENCIJA

Penkiolika narių, atstovaujančių mokslo, sveikatinimo ir savivaldos sritims

1

Algirdas Utkus

Pirmininkas, VU MF dekanas, prof., hab. m. dr.

2

Vaida Aleknavičiūtė-Ablonskė

Šiaulių v. kolegijos lektorė, m. dr.

3

Jurgita Andruškienė

Klaipėdos universiteto prodekanė, m. dr.

4

Aelita Bredelytė

Klaipėdos universiteto prof., m. dr.

5

Tatjana Ivaškienė

VMTI Inovatyvios medicinos centro direktorė

6

Ligita Jančorienė

VU MF profesorė, m. dr.

7

Sonata Jarmalaitė

VU profesorė, hab. m. dr.

8

Irma Juodienė

Lietuvos asociacijos „Gyvastis“ tarybos narė

9

Ramunė Kalėdienė

LSMU MA prof., hab. m. dr.

10

Nerijus Mikelionis

Lietuvos GMP įstaigų asociacijos pirmininkas

11

Laimutis Paškevičius

Lietuvos privačių sveikatos priežiūros įstaigų asociacijos prezidentas

12

Rožė Perminienė

Klaipėdos m. savivaldybės sveikatos apsaugos skyriaus vedėja

13

Ona Ragažinskienė

VDU Botanikos sodo prof., hab. m. dr.

14

Diana Rėklaitienė

Lietuvos sporto universiteto rektorė, prof., m. dr.

15

Neringa Tarvydienė

Klaipėdos r. visuomenės sveikatos biuro direktorė

SKYRIUS

Posėdžiai ir renginiai

2025 metais Taryba sutelkė dėmesį į vaikų imunoprofilaktiką, burnos sveikatos politiką, vyresnio amžiaus žmonių fizinį aktyvumą, karo medicinos integraciją ir jaunimo priklausomybių prevenciją

2025 m. POSĖDŽIŲ APŽVALGA

Penkios pagrindinės temos

Visuomenės sveikatai strateginės reikšmės klausimai, svarstyti 2025 m. I–II pusmetyje

 SPRENDIMAS N-1	 SPRENDIMAS N-2	 SPRENDIMAS N-3	 SPRENDIMAS N-4	 SPRENDIMAS N-5
2025-01-29	2025-02-26	2025-03-26	2025-04-30	2025-06-11
Karo medicinos mokymo programa	Vaikų imunoprofilaktika	Burnos sveikatos programa	Sveikas senėjimas ir fizinis aktyvumas	Vaikų ir jaunimo priklausomybės
<i>Integracija į medicinos studijų programas, ikidiplomines ir podiplomines studijas</i>	<i>Skiepijimo situacija Lietuvoje ir probleminiai aspektai</i>	<i>Nacionalinės burnos sveikatos programos rengimo iššūkiai ir galimybės</i>	<i>Vyresnio amžiaus asmenų fizinio aktyvumo skatinimas</i>	<i>Priklausomybių aktualijos, prevencijos ir kontrolės priemonės</i>

5
POSĖDŽIAI

60+
DALYVAVUSIŲ INSTITUCIJŲ

120+
PATEIKTŲ SIŪLYMŲ

I PUSMETIS
POSĖDŽIŲ LAIKOTARPIS

Karo medicinos mokymo programos parengimas, *integracija į medicinos studijų programas*

KONTEKSTAS

Atsižvelgiant į geopolitinę situaciją ir saugumo iššūkius, karo medicinos žinios būtinos ne tik kariuomenėje, bet ir civilinėje sveikatos sistemoje – ekstremaliųjų situacijų, stichinių nelaimių ar teroro aktų atvejais.

Atkreiptas dėmesys:

- Karo medicinos mokymas dar nėra nacionalinės politikos prioritetas – trūksta veiksmų plano ir finansavimo
- VU Medicinos fakultetas ir LSMU neturi specializuotų karo medicinos programų
- Civilinės sveikatos priežiūros personalas neturi specifinio pasirengimo karo atveju
- Tobulintinas SAM 2024-12-10 įsakymas Nr. V-1277

TARYBOS SIŪLYMAI

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Telkti SAM, ŠMSM ir KAM, parengiant karo medicinos programą; numatyti finansavimą studijoms ir infrastruktūrai.

Sveikatos apsaugos ministerijai

Tobulinti įsakymą Nr. V-1277 įtraukiant atitinkamas kompetencijas į medicinos normas ir numatyti finansavimą kvalifikacijos tobulinimui.

POSĖDIS N-2

2025 m. vasario 26 d. · Sprendimas Nr. N-2

Vaikų imunoprofilaktika Lietuvoje: *situacija ir iššūkiai*

2010

Metai, nuo kurių stebima skiepavimo apimčių mažėjimo tendencija

Top 10

PSO grėsmių sąrašė – nepasitikėjimas skiepais

ES/EEE

Auga sergamumas kokliušu, tymais, pneumokokine infekcija

TARYBOS SIŪLYMAI ADRESATAMS

SAM

Peržiūrėti ir atnaujinti Imunoprofilaktikos 2024–2028 m. programą; parengti vieningos komunikacijos strategiją

SAM, VLK

Įtraukti individualaus skiepavimo plano sudarymą į PASP skatinamųjų paslaugų sąrašą; sukurti ASPJ skatinimo modelį

NVSC

Aktyvi informacijos sklaida, pasitelkiant žinomus žmones; antivakcininių mitų paneigimas

VSB

Įtraukti imunoprofilaktikos temas į veiklas su besilaukiančiomis šeimomis

ŠMSM

Praplėsti Priešmokyklinio ugdymo, Gyvenimo įgūdžių, Biologijos programas vakcinacijos klausimais

LRT

Komunikuoti apie skiepais išvengiamus susirgimus; įtraukti klausimus į „Tūkstantmečio vaikai“ laidą

Nacionalinės burnos sveikatos programos rengimo iššūkiai ir galimybės

PROBLEMA

2016–2020 m. Nacionalinė burnos sveikatos programa nebuvo įgyvendinta, nepateisino lūkesčių. Nauja programa, apimanti visas amžiaus grupes, su efektyvumo kriterijais, iki šiol neatnaujinta — nors burnos sveikata Lietuvoje yra prastos būklės.

Tarpsektorinis bendradarbiavimas

Burnos sveikatos veiklos ne tik odontologijos įstaigose, bet ir vaikų ugdymo įstaigose; inovacijų pritraukimas

Naujų paslaugų komunikacija

Didinti informuotumą apie nuo 2025-02-01 įsigaliojusias skatinamąsias paslaugas — vaikų burnos higienos vertinimui, suaugusiųjų burnos vėžio ankstyvai diagnostikai

Specialistų poreikio analizė

Inicijuoti ir nuolat vykdyti burnos sveikatos specialistų poreikio analizę bei prognozuoti pokyčių kryptis

Specialistų bendradarbiavimas

Stiprinti burnos priežiūros ir visuomenės sveikatos specialistų bendradarbiavimą siekiant geriausio rezultato

Sveikas senėjimas ir fizinis aktyvumas: vyresnio amžiaus asmenų sveikatos prielaidos

14%

→ 20%

65+ metų gyventojų dalis ES (2000 → 2020)

31%

iki 2050 m.

prognozuojama 65+ gyventojų dalis

+6,6 m.

vs +5,4 m.

gyvenimo trukmės pailgėjimas vs kokybiško gyvenimo trukmė

PAGRINDINIAI TARYBOS SIŪLYMAI

Seimui ir Vyriausybei

Įpareigoti ne tik SAM ir ŠMSM, bet ir SADM prisidėti prie fizinio aktyvumo skatinimo — taip sprendžiamos ne tik sveikatos, bet ir socialinės, įtraukties, užimtumo problemos

SAM ir ŠMSM

Sukurti fizinio aktyvumo skatinimo sistemą ir asmens fizinio aktyvumo krepšelį vyresnio amžiaus gyventojams (sporto inventoriaus, narystės klubuose, baseinų bilietų finansavimas)

Savivaldybėms ir VSB

Ilgalaikės fizinio aktyvumo programos, bendruomenių įtraukimas, atvirų sporto erdvių skatinimas, ypač kaimo vietovių gyventojams

Vaikų ir jaunimo priklausomybės: *aktualijos, prevencija ir kontrolė*

KONTEKSTAS IR TĘSTINUMAS

Posėdis tęsia ilgametį Tarybos darbą priklausomybių prevencijos srityje — 2023 m. spalio 25 d. ir 2024 m. birželio 26 d. (išvažiuojamasis Klaipėdoje) bei 2024 m. spalio 30 d. (tęstinis) posėdžių, skirtų psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, prieinamumo mažinimo bei jaunimo priklausomybių problematikai.

Pagrindinės aptartos problemos:

- Augantis elektroninių cigarečių vartojimas tarp moksleivių, ypač 13–15 m. amžiaus grupėje (GYTS duomenys)
- Didėjantis kanapių vartojimas tarp 9-os klasės mokinių (ESPAD 2023)
- Naujai besiformuojančios elgsenos priklausomybės — socialinių tinklų ir skaitmeninių platformų problema
- Nepakankamai veiksmingas Nacionalinės darbotvarkės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolei iki 2035 m. įgyvendinimo plano koordinavimas
- Skirtumai tarp savivaldybių prevencinės veiklos pajėgumų

TARYBOS SIŪLYMAI

LR Vyriausybei

Stiprinti tarpinstitucinį koordinavimą įgyvendinant Nacionalinę darbotvarkę narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolei iki 2035 m.

SAM ir ŠMSM

Plėtoti integruotos prevencijos modelį, stiprinti Gyvenimo įgūdžių programos įgyvendinimą bei pedagogų kompetencijas

NTAKD ir savivaldybėms

Užtikrinti įrodymais grįstų prevencinių programų taikymą, stiprinti savivaldybių VSB veiklą

Visuomeniniam transliuotojui

Plėtoti edukacines kampanijas jaunimui apie elektroninių cigarečių ir kitų naujųjų produktų žalą

METINIS PRANEŠIMAS

2025 m. rugsėjo 18 d. · Lietuvos Respublikos Seimas

Metinis pranešimas Lietuvos Respublikos Seimui

TEISINIS PAGRINDAS

66

Nacionalinė sveikatos taryba kasmet atsiskaito Lietuvos Respublikos Seimui už savo veiklą.

— LR Sveikatos sistemos įstatymo 67 str.

REIŠMĖ

Pranešimas — pagrindinė Tarybos atskaitomybės forma, kurioje pateikiama Lietuvos gyventojų sveikatos būklės analizė, sveikatos sistemos vertinimas bei strateginės rekomendacijos.

2025 m. pranešimas išskirtinis — užbaigia 2021–2025 m. Tarybos kadenciją ir apibendrina ketverių metų veiklą.

PRISTATĖ

prof. Algirdas Utkus

Nacionalinės sveikatos tarybos pirmininkas

PAGRINDINĖS PRANEŠIMO TEMOS

1

Lietuvos gyventojų sveikatos būklės rodikliai ir tendencijos

2

Sveikatos sistemos vertinimas pagal NST kompetenciją

3

2025 m. posėdžiuose svarstytytos strateginės temos ir pateikti siūlymai

4

2021–2025 m. kadencijos veiklos apibendrinimas ir rekomendacijos

SKYRIUS

Sveikatinimo veiklos vertinimas

Pasiūlymai, rekomendacijos ir gauti institucijų atsakymai į NST sprendimus

TARYBOS VEIKLOS REZULTATAI

Sveikatinimo veiklos vertinimo apžvalga

2025 m. — paskutiniai 2021–2025 m. kadencijos veiklos mėnesiai

SPRENDIMŲ EIGA

SKYRIUS

Aktualus sveikatos kontekstas

Lietuvos visuomenės sveikatos rodikliai ir strateginiai iššūkiai, į kuriuos atsiliepia Tarybos veikla

STRATEGINIAI IŠŠŪKIAI

Pagrindinės sveikatos politikos kryptys

Sritis, kuriose Tarybos siūlymai turi tiesioginį poveikį valstybės politikai

Užkrečiamųjų ligų atsparumas

Skiepijimo apimčių mažėjimas nuo 2010 m. — reali grėsmė užkrečiamųjų ligų protrūkiams

Visuomenės senėjimas

65+ gyventojų dalis didės nuo 20 % (2020) iki 31 % (2050) — kokybiško gyvenimo trukmės iššūkis

Pasirengimas krizėms

Karo medicinos integracija į civilinį sektorių — sveikatos sistemos atsparumas geopolitinėms grėsmėms

Burnos sveikatos sistema

Nacionalinė programa neatnaujinta — gyventojų burnos sveikatos rodikliai išlieka prasti

Sveikatos netolygumai

Regioniniai ir socialiniai sveikatos rodiklių skirtumai — ypač kaime

Lėtinių ligų prevencija

Aukštas mirtingumas nuo širdies-kraujagyslių ligų ir vėžio — vienas didžiausių ES

BENDRADARBIAVIMAS IR KOMUNIKACIJA

Tarybos atstovavimas ir vieša veikla

Bendradarbiavimas su Seimo komitetais, dalyvavimas renginiuose ir komunikacija visuomenei

BENDRADARBIAVIMAS SU SEIMU

Seimo Sveikatos reikalų komitetas

Sprendimai teikiami komitetui; nariai kviečiami į komiteto posėdžius pagal kompetenciją

Seimo Savijudybių ir smurto prevencijos komisija

Pirmininkas ar nariai dalyvauja, kai svarstomi atitinkami klausimai

Seimo Priklausomybių prevencijos komisija

NST nariai dalyvauja klausimuose dėl priklausomybių prevencijos

Tarpinstitucinės darbo grupės

NST nariai dalyvauja LMT, Nacionalinio vėžio instituto, Sporto agentūros darbo grupėse

KOMUNIKACIJA VISUOMENEI

www.sveikatostaryba.lrv.lt

Oficialus Tarybos tinklalapis

[@nacionalinesveikatostaryba](https://www.facebook.com/nacionalinesveikatostaryba)

Facebook puslapis

info@sveikatostaryba.lt

Korespondencijos el. paštas

Gynėjų g. 8, Vilnius

Buveinė

Tarybos veikla atvira visuomenei — visi sprendimai skelbiami viešai

2021–2025 m. KADENCIJOS APIBENDRINIMAS

Keturių metų veiklos rezultatai

2025 m. užbaigia keturių metų kadenciją — pradeda dirbti naujos sudėties Taryba

32

Surengti posėdžiai

2022–2025 m. laikotarpiu

4

Konferencijos

Tarpinstitucinės diskusijos

170+

Pateikti siūlymai

Vyriausybei, ministerijoms, institucijoms

3

Atliktos apklausos

Vaikų mityba, savivaldybės gydytojas, sveikatos reforma

“

Nacionalinė sveikatos taryba 2025 m. tęsė savo misiją — teikti nepriklausomas, moksliniais įrodymais grįstas išvadas svarbiausiais visuomenės sveikatos klausimais. Penki metų posėdžiai buvo skirti strateginės reikšmės sritims: pasirengimui krizėms, vaikų sveikatai, burnos sveikatos sistemai, aktyviam senėjimui ir jaunimo priklausomybių prevencijai — sritims, kuriose Lietuvos sveikatos sistema susiduria su realiais iššūkiais.

— Iš 2021–2025 m. kadencijos pirmininko prof. Algirdo Utkaus pranešimo

P A B A I G A I

Dėkojame

*Lietuvos Respublikos Seimui, Vyriausybei, ministerijoms ir socialiniams partneriams
už bendradarbiavimą formuojant Lietuvos sveikatos politiką*

Nacionalinės sveikatos tarybos pirmininkas

prof. Dalius Jatužis